Ціна цього числа 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТИ

Народній часопис Генерального Губернаторства

Krakauer Nachrichten
Ukrainische Volkszeitung
des General-Gouvernements

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В ТИЖДЕНЬ

Адреса Редакції і Адміністрації:
Krakauer Nachrichten,
Krakau, Karmeliterstr. 34, II.
Телефон: 137 - 42.
Відділи: Ярослав, Головна 19,
Холм, — Сянік.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . . зол. 2.50

ОПОВІСТКИ:
На останній сторінці 1 мм. 1 шп. 1.— зол. В тексті 100% дорожче. Дрібні оголошення: по 15 сот. за слово, найменше 1.50 зол. Для шукаючих праці 8 сот. за слово, матримоніяльні по 30 сот. за слово.

Ч. 1. Краків, 7. січня 1940. Рік I.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Горять свічки

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Спішаться, бо далеко їм,
Далеко, брате дуже..
Прибігли. Боже! Де наш дім?
Лише колядка тужить.

Лише колядка та сама,
І ті самі звичаї,
А люди? Люди де? Нема...
Де ділися?... Не знаю...

Колядка чайкою літа
Від Дунаю до Дону,
Коли ж прийде година та,
Що вернемся до дому?

І де цей дім, де наш хором,
На тисовім помості?
Чи те, що предкам було сном.
Прийде до нас у гості?

Чи сядем, браття, по хатах,
Як газди до вечері,
Й відложимо журбу та страх
Надіям втворим двері?
Не даром пісня тисяч літ,
А може й більше тужить, —
Далекий шлях, великий світ,
Не тратьмо віри, друже!

— — — — — —

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Всім нашим Читачам, Передплатникам, Прихильникам та Однодумцям бажаємо з Рождеством Христовим сповнення всіх наших спільних бажань.

Редакція та Адміністрація „Краківських Вістей".

Христос Раждається!

»На небі зірка ясна засяла...« Довкруги стола родина засіла; — засіла до святої вечері по старому батьківському звичаю.

Отак збереться і цього року велика українська родина у цей Святий Вечір. Одні зберуться за святочним столом, — а другі як і де зможуть, — може тільки зі сльозами в очах і згадкою в душі, що це саме Святий Вечір.

Та незалежно від того, де і як кому доведеться святкувати — всі ми напевно БУДЕМО В ЦЮ ВЕЛИКУ ХВИЛИНУ ДУМКАМИ Й ДУХОМ РАЗОМ. Будемо разом з усіми рідними й найближчими, з усіми нам дорогими, де б вони тепер не були. І будемо разом з цілим народом, з цілою великою українською родиною!

І будемо всі з тугою виглядати, коли на синьому небі України ясна зірка засяє! І будемо наслухувати, чи не несеться вже »Дивная новина«, на яку стільки літ чекаємо...

Багато «дивних новин» приніс нам минулий рік. Ще більше й ще кращих хай принесе новий.— А цей вечір, що звістує нам Народження Христа хай буде вечором наших найбільших надій. Хай у цю велику святочну хвилю наші серця будуть повні надії й повні твердої незломної віри, що ЙДЕ ВЕЛИКА ГОДИНА, КОЛИ НА СИНЬОМУ НЕБІ УКРАЇНИ ЗАСЯЄ ОЖИДАНА НАМИ ЯСНА ЗІРКА ЩАСТЯ НАРОДУ.

Христос Родився!

ВІД РЕДАКЦІЇ

Разом з ясною зіркою Рождества Христового завитає у маленькі селянські хати, у робітничі доми, до таборів біженців скрізь, де б'ється українське серце, наш одинокий у Губернаторстві український часопис. Від тепер він стане Вашим постійним приятелем, дорадником та інформатором. Не легке наше завдання. Але обіцяємо доложити всіх своїх сил, щоби з нього як слід вивязатися. Може початково є деякі недотягнення, але постараємося все направити.

Наш часопис буде виходити двічі в тиждень, але вже в дуже короткому часі буде він щоденником. Покищо виходити він буде в середу та неділю. З огляду на те, що переважаюча кількість наших передплатників це селяни — для них впроваджуємо постійний »Господарський додаток«. В нім наші селяни знайдуть для себе безліч порад, як поліпшити свою господарку, як сьогодні поступово господарити, як поліпшити свою долю. Впровадимо також (в неділішніх числах часопису) літературно-науковий додаток, в якому будуть співпрацювати чільні наші письменники та учені. Будемо містити статті на різні загальні та правно-фахові теми. Доложимо всіх зусиль, щоби гідно сповнити завдання, яке на нас наложено. Але дотого нам потрібно також співпраці Читачів. Пишіть до нас про все, що у Вас і коло Вас діється. Пишіть про свої побажання, голосіться на кореспондентів. Бо лиш при взаїмній співпраці збудуємо трівки основи для нашої праці та розбудуємо як слід наше видавництво, що буде сторожем та бійцем за наші ідеали.

Відозва Ґенерального Ґубернатора

з 26. жовтня 1939 року.

Вожд німецького народу і Канцлер Німеччини, Адольф Гітлер, доручив мені владу Ґенерального Ґубернаторства на окупованих польських просторах — розпорядком з 12. жовтня 1939 р., що діє від 26. жовтня 1939 р. Тепер зі створенням Ґенерального Ґубернаторства скінчився історичний епізод по переведеній військовій забезпеці польських просторів по думці німецьких інтересів. Відповідальність за той епізод спадає і на засліплену урядову кліку колишнього польського краю і на облудних воєнних підбехтувачів в Анґлії. Відділи німецької армії привернули лад на польських просторах. Ось так усунено раз на завжди нову загрозу для европейського миру через неоправдані домагання створити державний твір, що повстав раніше на основі версайського диктату - насильства і вже ніколи не буде відновлений.

Поляки і польки!

Вожд німецького народу доручив мені, Ґенеральному Ґубернаторові для окупованих польських земель, дбати рішуче про те, ЩОБ У БУДУЧЧИНІ БУВ ЗАПЕВНЕНИЙ В ЦЬОМУ КРАЮ СПОКІЙ І ЩОБ РОЗВИНУЛАСЬ ОРҐАНІЧНО СУСІДСЬКІ ВЗАЄМИНИ ПОЛЯКІВ ДО МОГУТНЬОЇ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ НІМЕЦЬКОЇ НАЦІЇ. Можете уложити своє життя згідно зі збереженими звичаями і зберігати свою польщину в усіх проявах громадянського життя. Одначе знищений зовсім край з вини ваших дотеперішніх володарів вимагає найрішучіше орґанізаційного зусилля вашої спільної праці. Звільнені від примусу авантурничої політики Вашої інтелектуальної, панівної верстви зробите все для вашого добра виконуючи загальний обовязок праці під могутньою охороною Велико-Німеччини. Під справедливою владою кожний заробить на хліб насущний. Одначе для політичних підбехтувачів, господарських гієн і жидівських лихварів не буде ніякого місця на просторі, що находиться під німецькою зверхністю.

Кожна спроба спротиву проти виданих розпорядків і проти спокою та ладу на польських просторах буде здавлена з безоглядною строгістю сильною зброєю Велико-Німеччини. Одначе кожний зможе спокійно працювати, хто підпорядкується справедливим розпорядкам нашої Німеччини, що відповідають зовсім вашим життевим звичаєм. Вони увільнять вас від багатьох страшних недостач, що їх ще нині мусите відчувати наслідком неімовірно злої господарки ваших дотеперішніх володарів.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ҐУБЕРНАТОР
для окупованих польських просторів
ФРАНК.

Права української мови

Ґубернатор округи у Кракові Вехтер видав такий обіжник (ч. 31):

1) Побіч німецької мови як урядової мови дозволене теж уживання української мови. (Підкреслення наше. — Ред.). Гебрайська мова і різноманітні жидівські говори заборонені.

2) Згідно з розпорядком Ґенерального Ґубернатора з 23. листопада 1939 р. про означення фірми підприємств, вивіски в німецькій мові можуть мати лише ті підприємства, які є власністю німецьких посідачів. Вони можуть теж мати на вивісці побіч німецької мови напис у польській мові. Польські підприємства мають мати написи на фірмах у польській мові з тим, що побіч неї можуть означити в німецькій мові.

Жидівським підприємствам заборонено вживати написів у німецькій мові. Вони мусять бути означені зіркою Сіону так, щоб таке підприємство можна було вже з вулиці пізнати, що воно є жидівським.

За оголошення на місцях і виконання цього розпорядку відповідальні посадники міст та комісарі округ, причому обіжник обовязує від 1. січня 1940 р.

ВЕХТЕР Ґубернатор.

ДО ЧИТАЧІВ.

Це число Нашої ґазетки з причин від Редакції незалежних не могло появитися в такім обємі, як Редакція хотіла. Слідуюче число „Краківських Вістей” вийде зараз по святах з датою 11 січня.

Коли над Сяноком залопотіли прапори...

Уже давно не бачив старинний княжий город Сянік, що розкинувся широко на низьких горбках Бескиду, заквітчаних зеленими лісами Карпат, такої гордости в очах свого автохтонного українського населення на вид жовтоблакитних прапорів, якими було прибране місто поруч з німецькими прапорами зі свастикою, пропамятного дня 16. листопада 1939 р.

Уже давно княжий город Сянік не гостив у своїх мурах таких дорогих нам гостей, бо рідних в осінніх місяцях 1939 р. і цього пропамятного дня 16. листопада 1939 р., що перейде до історії. Ніхто з нащадків, крім може старинної церковці, княжого замку на високій горі і безчисленних памяток культури українського народу, що їх вирятував перед знищенням зуба часу невтомний і загальновідомий наш мистець проф. Л. Ґец для нащадків, а тепер примістує їх як свою найдорожчу дитину у згаданому замкові, не зрадів так на вид дорогих нам прапорів як саме ці свідки нашої славної минувшини тут на цій-же землі, в Сяноці, де гордо з буйним вітром лопотіли знамена княжих дружинників. — Зрадів княжий город зі свідками своєї славної минувшини, що 600-літня неволя проминула мов сон, а нащадки його славної традиції гідно виконують ту ролю, що їх колись виконували княжі тивуни і дружинники, бояри і міщани, яких прéдки ходили зі Сянока »путею на Бардіїв« аж до Нірнберґу, Відня й Венеції: гідно репрезентують добре імя славної минувшини українського народу. Одначе ці нащадки не лише гідно репрезентують, але теж завзято і згідливо нині працюють на всіх ділянках національного життя, рамя об рамя без роздряпування ран, щоб надробити втрачене наслідком важкої неволі підчас польського панування. Тому радіє серце на вид цієї завзятої праці і співпраці.

Пропамятного дня 16. листопада 1939 року гідно нас репрезентували і сердечно витали представники українського громадянства Сянока Пана Ґенерального Губернатора д-ра Франка, який в окруженні своїх найближчих співробітників завитав теж і до Сянока підчас своєї інформативної поїздки в терені по перебранні влади.

На приїзд мін. д-ра Франка ждали на гарно прибраній зеленю і прапорами стації в Сяноці 16. листопада 1939 р. численні представники українського зорганізованого життя і громадянства, якого молодь і жіноцтво прегарними національними строями та гарними народніми і стрілецькими піснями захоплювали представників німецької влади та гостей.

Коли ж в год. 7.30 рано заїхав на стацію спеціяльний поїзд, з якого висів у старшинському однострою високий, пристійний, кремезний та енерґійний мужчина — Пан Ґенеральний Губернатор д-р Франк зі своїми найближчими співробітниками, Високодостойного Гостя привитав — по короткому вояцькому звіті представників нім. влади — в імені українського громадянства і на українській землі заступник голови Української Народньої Ради в Сяноці міський лікар д-р Володимир Каранович. Опісля щирими словами подякував представник українців сердечно Вождеві німецького народу і Канцлереві Німеччини А. Гітлерові на руки мін. д-ра Франка за визволення з важкої польської неволі. Свою промову закінчив окликом у німецькій мові на честь Канцл. Гітлера, який тричі підхопили всі присутні.

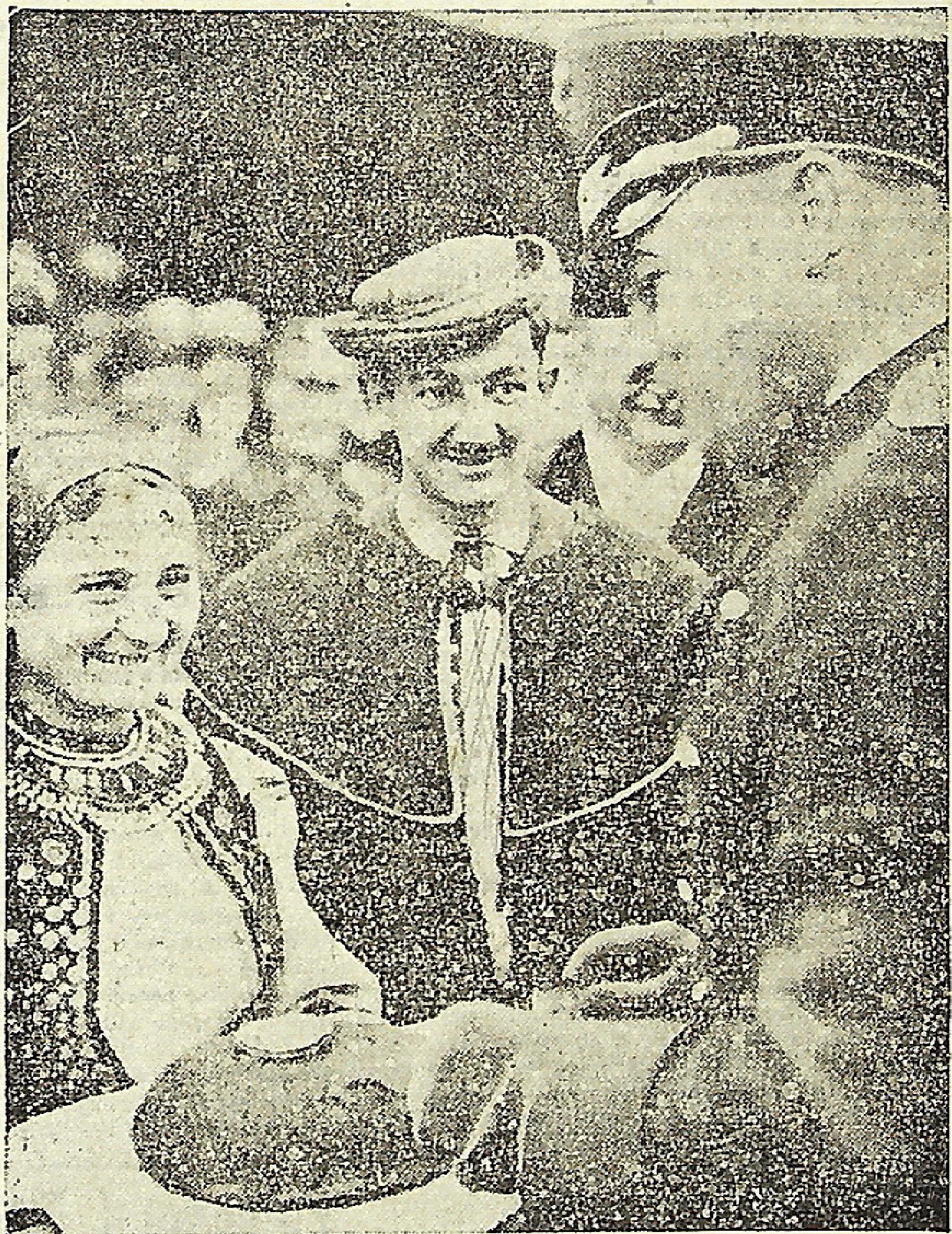
Одночасно маленькі діти в національних одностроях: хлопчик і дівчинка вручили Високодостойному Гостеві китицю живих квітів, а представниця українського жіноцтва — привитала Його — згідно з прастарим українським звичаєм — хлібом та сіллю, що його піднесла на срібній підставці.

Врадований сердечним привітанням д-р Франк обділився поданим хлібом зі своїм адютантом і подякував на руки заступника голови У.Н.Р. українському громадянству за сердечний привіт для Вожда німецького народу і Канцлера Гітлера. Одночасно склав заяву, що **український нарід, як одна з меншин, що замешкує у Ґенеральному Ґубернаторстві, зможе тепер свобідно плекати і розвивати свою національну культуру на всіх ділянках свого збірного життя, а саме: культурній, суспільній, господарській і соціяльній, якої не міг розвивати під злочинним пануванням польського уряду, який гнобив український нарід.** (Підкреслення наше. — Ред.).

Ця заява мін. д-ра Франка знайшла живий відгомін у серцях усіх українців по цей бік Сяну і Бугу. Вона започаткувала нову добу на прастарій українській землі, започаткувала добу інтенсивної праці над розвитком своєї національної культури та господарства. Ця заява відбилась живим відгомоном не лише у Сяноці, Перемишлі, Ярославі і Холмі, але теж усюди, де битьcя живо українське серце.

Нам лиш нині єдности, добрих, совісних провідників, солідних працівників-фахівців на всіх ділянках життя треба, щоб загоїти рани і повязати нитки тепрішности з найкращою нашою традицією.

М. Славич.

Хлібом та сіллю витають сяніцькі українці дорогого Гостя Ґенерального Ґубернатора дра Франка.

Ґенеральний Ґубернатор д-р Ганс Франк — це один з найстарших співробітників Вожда німецького народу і канцлера Німеччини. В рядах Націонал-Соціялістичної Робітничої Партії Німеччини перебуває мін. Франк вже від 9. XI. 1923 р. Перед приходом до влади д-р Г. Франк, як молодий і здібний адвокат виступав у багатьох політичних процесах як оборонець членів партії і зберігся ось так перед багатьома важкими ударами. Вистане згадати, що д-р Г. Франк, як молодий оборонець, оборонив з успіхом понад 2.000 членів С. А., яких притягнули до відповідальности за політичну діяльність попередні уряди. Як правний дорадник Вожда німецького народу і партії створив д-р Франк у 1927 р. правний відділ при націонал-соціялістичній партії, де є головою ще дотепер. У 1928 р. створив націонал-соціялістичний союз правників, що відограв велику ролю у створенні нового правного ладу в Німеччині. За ці заслуги призначив канц. Гітлер д-ра Франка державним комісарем з дорученням переорганізувати правний стан у Німеччині і відновити правний лад по приході до влади Н. С. Р. П. Н. З цією метою в 1934 р. Фірер призначив д-ра Франка міністром справедливости. На цьому становищі д-р Франк довершив остаточно уніфікації правного ладу Велико-Німеччини. Слід теж згадати, що в 1933 р. д-р Франк створив Академію Німецького Права, яка працює над відновленням німецького права в націонал-соціялістичному дусі в усіх ділянках публичного і державного життя. Не диво, що за всі ці заслуги д-р Франк дістав спеціяльне признання від вожда німецького народу, бо орден „Блюторден.“ Тому теж канц. Гітлер призначив д-ра Франка як заслуженого і добре випробованого члена партії Н. С. Р. П. Н. на важке і відповідальне становище Ґенерального Ґубернатора.

Заступником Ґенерального Ґубернатора є д-р

Франка призначений мін. д-р Сейс-Інкварт. Це теж молодий і здібний адвокат, який відограв велику ролю в політичному житті б. Австрії та положив великі заслуги в обєднанні бувшої Австрії з Німеччиною. Вже по першому порозумінні між націонал-соціялістичним рухом і б. канц. Шушніґом 11. липня 1936 р. д-р Сейс-Інкварт виступав як провідник т. зв. „національної опозиції" в Австрії. По заключенні договору в Берхтесґаден дня 12. лютого 1938 р. д-р Сейс-Інкварт став міністром внутрішніх справ і безпеки. Дня 11. березня 1938 р. став канцлером б. Австрії і був предсідником останнього австрійського і першого націонал-соціялістичного уряду б. Австрії. По обєднанні б. Австрії з Німеччиною канцлер Німеччини призначив його 1. травня 1939 р. міністром Велико-Німеччини, а тепер доручив йому нове і відповідальне становище.

Справа переселення

По заключенні між урядами Німеччини і СССР договору про ненапад при кінці серпня 1939 р. дійшло між обома державами до тіснішої співпраці, яка виявилася в підписанні кількох нових договорів. І так 28 вересня 1939 р підписано в Москві договір про границі і про приязнь між Німеччиною та СССР. Згаданий договір про кордони доповнено додатковим протоколом з 4. жовтня 1939 р., що устійнює подрібно кордон і розмежовує взаїмні інтереси обох договірних держав на терені б. Польщі. По виміні ратифікаційних грамот між урядами держав підписано в Москві 16. листопада 1939 р. новий договір про добровільне переселення. На основі цього договору можуть добровільно переселитись з СССР всі німці, замешкалі на просторі совітських інтересів б. Польщі і навпаки: українці, білорусини, і москалі, які мешкають на просторі німецьких інтересів можуть переїхати до СССР, якщо цього самі захотять. Переселенчою акцією кермує німецька і совітська делеґація, що почала свою працю з початком грудня 1939 р. З цією метою загостила совітська делеґація 6. грудня 1939 року до Кракова, де приняв її Генеральний Ґубернатор д-р Франк. Одночасно мін. д-р Франк оголосив дня 5. грудня 1939 р. у звязку з цією акцією обох комісій відозву такого змісту:

До українського, білоруського, російського і руського населення Ґенерального Ґубернаторства.

Уряди Німеччини і Союзу Совітських Соціялістичних Република заключили у приязному дусі договір, що дає змогу Німцям, замешкалим на просторі совітських інтересів б. Польщі, переселитися до Німеччини і навпаки, Українцям, Білорусинам, Росіянам і Русинам, замешкалим по цьому боці впливів німецьких теренів, запевнює право обєднатися зі своїми земляками в Совітському Союзі.

Цей договір відповідає великому задумові Вожда німецького народу, а саме дати спільну Батьківщину Німцям, які жили дотепер розсіяні по світі й одночасно відповідає бажанню керманича Совітського Союзу — відкрити дорогу словянським меншинам, яких дотепер гнобила Польща, щоб вони могли обєднатися зі своїми земляками.

Ці наміри тепер будуть сповнені. В найближчих днях — одночасно з виїздом німецької делеґації на совітську територію — прибувають совітські делегати до Ґенерального Ґубернатор[illegible]жити радою і допомою тим з по[illegible]ває, які хочуть добровільно переселитися на Совітську Україну або на Совітську Білорусь. Всі мої органи влади і урядові установи дістали вказівку, щоби облекшували в кожному випадку працю совітських повновласників у справі переселення і виявляли необхідну допомогу тим, які заявлять свою приналежність до одної з вище згаданих словянських груп і хочуть переселитися на совітську територію.

Маю повну надію, що започаткована акція покликаними до цього державами доведе до повної ліквідації вогнища неспокою, створеного раніше польським гнобленням і повстануть ясні та здорові взаємини, ще доведуть Европу до щасливої будучини.

Ґенеральний Ґубернатор.
Др. ФРАНК

Краків, 5 грудня 1939.

По дводенному побуті у Кракові і в Закопаному совітська делегація віїхала назад і тепер працюють в терені повновласники совітської делеґації у справі переселення тих українців, білорусинів і росіян, які добровільно захочуть виїхати в СССР. Одночасно подібну переселенчу акцію веде німецька делеґація в Західній Україні. Ця акція скінчиться в березні 1940 р. Головним осідком німецької делеґації є місто Луцьк на Волині. Повновласники цієї делеґації урядують — крім Луцька — в Костополі та у Володимирі Волинському на Волині, у Львові, у Станиславові і в Стрию в Галичині. Крім того урядує ще окрема німецька комісія в Білій Підляшський у справі переселення німців з Полісся Підляша.

Як вже сказано в відозві Ґенерального Ґубернатора д-ра Франка згадана переселення акція спирається виключно на добровільній заяві німців, білорусинів та росіян, що вони хочуть переселитися до Німеччини чи до С. С. С. Р. Ніхто нікого не змушує, щоб переселювався туди чи сюди. Тому перестеріґаємо перед поголосками, що їх розсівають поляки та жиди між українцями на Холмщині і на Лемківщині, що це переселення є примусове. Ці поголоски — це звичайна видумка ворожих нам сил. Хто як хто, але наш народ знає добре, як поляки на спілку з жидами ще недавно відбирали від нашого селянина землю або намовляли покидати святу землицю його батьків та їхати в незнані краї на нужду і чорну працю, а то і загибіль. Разом з упадком Польщі скінчилися раз на завсіди всі ці безправства, злочини й обманства. Тому не вірте польсько-жидівським баламутам. Всякі переселення українців до СССР, як і впрочім німців до Німеччини є зовсім добровільні і лише хто добровільно хоче, може залишати свою прадідну землю та їхати до СССР.

З листів до Редакції

З кожним днем ростемо!

Зі села Порохняк на Ярославщині дістали ми листа, в якому читаємо між іншими осьщо:

„У нас біжить якраз границя української етноґрафічної території. Колись ішла вона богато дальше на нашу користь. А тепер по довголітній польонізації богато змінилося на нашу некористь. Навіть частина свідомих українців — не вміє вже по українськи говорити... Але національна свідомість таки не завмерла навіть в найтяжчих часах польської неволі. — А тепер переживаємо у нас час відродження. Відновлюється й росте з кожним днем українське культурно-освітне й господарське життя, виростають Просвіти, кооперативи, гомонить що раз міцніше й радісніше по селах рідне українське слово й українська пісня. Маємо ще справді богато, дуже богато перешкод. Недобитки небіжки Польщі підносять тут і там голову, погрожують, інтриґують. Найбільше відчувається брак української поліції, котра розуміла би душу й потреби місцевого українського населення. Але ми віримо, що всі браки в короткі будуть поправлені, а всі перешкоди поборемо. Сподіємося також, що одержимо українську поліцію так, як це вже сталося в деяких інших українських повітах, а всі заходи ляшні скінчаться, так само як скінчилася небіжка Польща.

Я.

Будуємо нове життя

З Білої Підляської нам пишуть:

В дні 14 грудня відбулися в нас перші загальні збори кооператив. На збори прибуло понад 300 селян. Збори відбулися в салі Городського Суду. Це перший раз від десяток літ українське слово залунало грімко й відважно у цьому будинку, який досі був тільки пострахом українського населення. — Серед піднесеного настрою засновано рішенням зборів Підляський Союз Кооператив. Бажаємо йому всі якнайкращого розвитку. Хай росте й цвіте українська кооперація на Підляшші на добро народові. — В інших ділянках українське життя також розвивається щораз краще, хоча всюди зустрічає богато перешкод. В більшості сіл повіту створено вже сільські комітети.

Справа шкільництва у нас ще на жаль не уреґульована. Українське населення вижидає з тугою українських учителів і мимо терору зі сторони польських учителів і зарядів ґмін, не посилає дітей до польських шкіл. — Справа шкільництва й учительства це для нас тут тепер перша й найважніша. — Але треба нам учителів не таких, що чекають на готову посаду, але народних діячів, повних запалу, ідейности й посвяти, готових з любови до народу поносити для його добра найбільші труди й невигоди. Треба таких, що будуть рішені власними силами, без нарікання й без чекання на чиюнебудь поміч здобути собі місце й будуть щасливі, що можуть боротись й працювати для добра народу. Таких учителів — апостолів присилайте нам якнайбільше, а вони переберуть вкоротці велике діло відродження Української Підляшша.

Ще одна дуже важна справа це національне усвідомлення Українців латинського обряду. Їх у нас досить богато. Але про це напишу другим разом.

Вас.

Співпраця Румунії з Німеччиною

Ріжні клопоти переживала Румунія, обмотана анґлійською пропаґандою. Але мабуть тепер Румунія таки не має великої охоти бути на мотузку анґлійських плянів. Найкраще про це свідчить перед кількома днями заключений німецько-румунський союз про господарську співпрацю цих держав. Ще недавно анґлійська пропаґанда трубіла, що до того ніколи не може дійти, а тепер румунсько-німецька співпраця стала дійсністю. Унормування відносин між велико-німецьким торговельним райхом і полудного-східними державами — це великий успіх німецької дипльоматії. Коли йде про Румунію, то замітне, що анґлійська пропаґанда пустила недавно вістку, що Німеччина дала СССР згоду на це, щоби СССР забрала від Румунії українську Буковину й Бесарабію. Вістка ця була звичайною видумкою і також Румунія в неї не повірила, бо наладнує тепер співпрацю з Німеччиною.

В. Немирич.

За що ведеться війна на Заході?

Війна сама собою створює стільки глибоких вражінь і переживань, що ніодин громадянин не застановляється над цим, за що властиво вона провадиться. Вистарчає для нього, що вона істнує і він жде кінця. Та здати собі справу з її причин і наслідків незвичайно важливе питання. Відповідаючи на нього ми займаємо активну поставу до життя і стаємо підметом подій.

Війна на заході, викликана й спровокована ситим англійським імперіялізмом і тісно з ним в сучасну пору звязаним французьким ведеться в обороні англійської гегемонії, **в імя панування Англії над цілим світом.** Польська справа це тільки одна з площин, на якій англійський імперіялізм уплянував собі заатакувати Німеччину, яка не могла вже довше стерпіти англійської захланности на кожному клаптику нашої планети коштом безприкладного пониження і визиску одних, а незаслуженого ніякими вартостями вивищення і ситого вдовілля других.

Війна на заході це плід тої самої ненависти й розпаношення, що його посіяв і хотів на віки утривалити версайський договір подиктований світові 1918 р. Ми, українці теж були його жертвою і предметом експериментів. Мабуть нігде інде не приніс він в наслідках більш жахливої варварської й антикультурної практики, як на терені того, що називалося недавно польською державою й взагалі на европейському сході.

Нічого дивного, що всі, що з волі того англійського диктату мали зникнути для своєї безглуздної примхи з лиця землі мріяли тільки про те, щоб його зломити і ділали в тому напрямі. Ділали в тому напрямі всі покривджені народи. Боролась проти цієї системи зорганізованого насильства передусім Німеччина, боролись в незвичайно важких обставинах також ми, українці.

Звідси й той самочинний і щирий відгук взаїмної симпатії між тими, що станули до боротьби проти того, що не мало й не могло мати рації істнування — проти зорганізованої у Версаї самоволі. Ми із симпатією гляділи на те, як німецька витривалість в співпраці з здібними до життя народами крок за кроком ломили версайські окови, як німецький нарід здобував загарбану суверенність у власній батьківщині, як розділені силоміць частини німецької землі обєднувались у Велику Німеччину (прилучення Австрії), як повернуло там 4 міліони німців з під чобота піддержуваної світовою демократією чеської демократії, як проти розкладу й анархії повстала національна Еспанія, як врешті розпадалася Польща, та, що впродовж 20 літ істнування нічого вартісного доконати не вспіла кромі посіву довкола себе одної палючої ненависти, що не здобула серед найближчого окруження ані одної тривалої дружби, ані навіть спомину про неї.

Коли глянути на сучасну війну з другої сторінки то треба сказати, що не ведеться вона в імя панування німців над Англією, ані тимбільше над Францією. Але Англія мусить зрозуміти, що Данціг не є англійським портом, як Австрія і Судети не були ніколи частинами англійської території, що Англія не може панувати там, де інші потребують і мусять жити. Можновсти бути суверенним творцем власних культурних і цивілізаційних особливостей не можна нікому відобрати. Бо що заказе насильне право те зломить озброєний пястук геройської індивідуальности спільноти.

Ми не маємо тут можности дати всесторонної повної оцінки подій так, як належало б це нам зробити. Не зважаючи на те можемо підмітити, що німецька політика, продовжувана сьогодні жовнярськими методами на полі бою є в історичному змислі політикою поступовою. Вона ломить шкаралупу того порядку, що засуджував на загладу все, що могло і має дані збагатити новими й оригінальними досягненнями загальнолюдську цивілізацію. Вона створює обставини, в яких здібні й історичнотворчі спільноти можуть підниматися із мла історичної вегетації до розі історичних рас. На місце ситих споживачів прийдуть творці нової різноманітності, нових форм, нового буйного життя.

Очевидно поступ цей не доконається сам собою, ніхто не зробить за другого те, що він сам повинен зробити. Німецький нарід може бути гордий, що працював добре для своєї будучности. Не вистарчить подивляти других. Треба ділати йдучи крізь працю, труд і героїчне зусилля від успіху до успіху! Те буде, що кожний з нас здобуде!

Клопоти англійської імперії

Німецька армія йде від успіхів до успіхів. — Великі втрати англійської фльоти.

Нова війна на Заході, яку спричинила сама Англія доказала вже одне: над британійською імперією повисло марево знищення її дотеперішнього панування над світом. Цю правду підтверджують все нові успіхи німецької армії. Вже пішли десятки англійських кораблів на дно моря і то на очах англійських багатіїв-льордів, що на спілку з жидами хочуть знищити Велико-Німеччину А. Гітлера і так вдержати своє панування над світом. Але дармені їхні зусилля. За повних 4 місяці, навіть підчас тритижневого маршу німецької армії в Польщі ніхто не відважився заатакувати лінії Зігфріда, залізного панцира Німеччини на Заході. Французька армія заняла лише деякі передпілля лінії Зігфріда, але як приїхали на західній фронт німецькі дивізії зі Сходу покинули чимскорше заняте передпілля та з „тактичних" причин перейшли на свої позиції, щоб мовляв, краще перечекати війну. „Війна" на Заході обмежуєтся лише до перестрілок передніх стеж та артилерійського двобою.

Зате на морі молода німецька фльота в нічому не уступає англійській. Німецькі підводні човна затопили цілий ряд англійських суден, як пр. великий военний корабель „Рояль Овк", панцирник „Репульс" панц. типу „Льондон" та інші. Англія втратила до 20 грудня 1939 279 торговельних кораблів місточи 1.029.635 тон. В тому самому часі Німеччина втратила лише 18 кораблів місточи 128.689 тон. З того лиш один затопили англійці. Інші затопила сама німецька залога, щоб не попасти у руки англійців.

Воздушна фльота доказує нераз просто чудес. Дотепер не продістався у Німеччину ніодин ворожий літак а за те німецькі літаки літають собі часто над Парижем та Льондоном. Одначе найболючіщі втрати має Англія таки у своїй імперії. Індії під проводом Ганддя домагаються незалежности, Бури в полудневій Африці бунтуються. Ось тому зачинає бритійська імперія тріщати.

Війна на Півночі

Шостий тиждень кривавих боїв

Вже пять тижнів кровавиться маленька Фінляндія з наступаючими військами Совітської Росії. Може не всі читачі знають події, що мали місце перед вибухом війни, тому по коротці їх представимо.

Совітська Росія зажадала від Литви, Лотви, Естонії та Фінляндії заключення взаїмного договору, на підставі якого Совітська Росія для забезпечення своїх інтересів малаб тримати в тих державах деякі військові частини, обсадивши ними важніші стратегічні бази. **Литва, Лотва та Естонія на такі предложення Москви погодилися. За це Фінляндія на це не хотіла погодитися.** Переговори з Фінляндією тягнулися дуже довго, але не увінчалися жадним успіхом, противно загострювали ся з кожним днем відносини між тими державами.

В СССР та Фінляндії почали відбуватися ворожі маніфестації та пішла відповідна пропаганда в пресі. Дійшло — як подавали москалі — до граничних інцидентів. Тоді уряд СССР вислав до Фінляндії домагання - ультимат, щоби вона вицофала свою армію 25 км. від границі. Фінляндія це домагання не хотіла прийняти, так довго, як довго так само Сов. Росія не вицофає свою армію. В дійсности ані одна ані друга сторона так легко не могла того зробити. Бо Фінляндія має побудовані свої укріплення т. зв. лінію Маннергайм на 15 км. від границі — знову ж російське місто Ленінград лежить лиш 30 км. від фінляндської границі.

Інциденти на границі продовжалися. Тоді нарком заграничних справ СССР Молотов виголосив дня 29. листопада в ночі промову, в якій подав, що СССР хоче лише забезпечення Ленінграду і тому висуває такі домагання, а зовсім не має наміру валити фінляндську державу. Зараз по тій промові почалися — як подала совітська пресова агенція — нові сутички на границі і тому дня 30. листопада 1939 р. совітська армія розпочала військову акцію проти Фінляндії.

Одночасно в селі Теріокі, яке заняла совітська армія в перших днях, повстав новий т. зв. „народній уряд Фінляндії" який С. С. С. Р. визнав як правосильний уряд Фінляндії і з ним заключив відповідні договори та одночасно оголосив, що не признає фінляндського уряду.

Від того часу аж до тепер тривають у Фінляндії криваві бої, бо фінляндський уряд в Гельсінках порішив збройно протиставитися армії Совітської Росії. Як подають комунікати, найбільші бої відбуваються в двох місцях: на півночі, де російські війська хочуть відтяти доступ фінляндців до Швеції та на полудні коло озера Ладога. Дотепер на півночі совітські війська мали просунутися около 130 км., а на полудні йдуть цілий час завзяті бої. Війна заповідається на довго, бо щойно перед тижнем вожд збройних сил Фінляндії 82-літний генерал Маннергайм перевів загальну мобілізацію та в Гельсінках перевів евакуацію цивільного населення.

На морю війна не є така гостра. Фінляндці заняли т. зв. Аляндські острови та своє побережжя закинули мінами. Совітська фльота від сторони моря обстрілює Гельсінки, але тут не розвивається більша акція. Діяльність летунства дотепер буланазагал доволі слаба.

Богдан Лепкий

ЛИСТ

(Нарис з часів світової війни).

Петрусь виліз на ослін, обома ліктями сперся на скриню і гриз перо.

Перед ним лежав лист білого паперу. Видно, збирався писати та не знав як.

Ще ніколи листа не писав, тільки чув, як Ганька татуневі листи з війни читала і як відписувала на них.

А тут і думати нема коли, бо мамуні з міста ледь-ледь не видно, а їм не треба знати, що і до кого він пише.

Замачав перо, розмахнувся, але в час руку від паперу відняв. Зідхнув... — Ні, так зачинати не можна!... »Великий« і »моцний«... всього того за мало.

Чухав голову лівою рукою, але нічого мудрого не міг вичухати. Аж нараз йому очі радісно заблищали. — Найкраще буде так, як в Отче-наші!

Перо скрипіло, по папері лазили „літери", як хрущі.

„Отче наш, іже эси на небесіх!"

(Такий великий вікличник поставив, як батіг. Хвилину надумувався, чи не зіскробати його ножиком, але лишив. Най буде!)

„Свята йдуть (писав далі) — а мама ходять і плачуть. Та як не плакати, коли нас тая війна так кривдить!"

(Відсапнув, прочитав написане і всміхнувся. Добре пише. Ану лиш дальше).

„Колись тут, як луснув ґранат у нашу стайню, то корову на двоє роздерло, а теля тепер на ціле село реве".

(Останнє „я" заллялося і виглядало, як жид. Петрусь злизав і написав нове, гарніще).

„Через наше село пересунули всі народи, які де є, навіть турки. Повиїдали, що було. Мамуня як зварять кашу, то крупа крупу гонить. Омасти нема на лік. Всі на курячу сліпоту хорують."

(Слова перлися на папір, як вівці у кошару. Петрусь не міг собі з ними дати раду. Не знав, котре пустити, а котре ні).

„Нашу Ганьку також взяли були якісь гонведи до війська і сміялися, що її унтером зроблять. Але вже її пустили, і тепер куди ходе, то плаче. Теля реве у стайні, а вона в хаті."

Таку моцну крапку поставив, що перо затріщало і мало не зломилося. Прібував лекше писати).

„Хіба тільки пожитку, що на кватирі в нас стояв дячок і навчив мене писати. І тепер я пишу та питаюся, чи таке на Різдво повинно бути? Ні голубців, ні куті, ні навіть запалити в печі нема чим."

Прочитав останнє речення і такий його туск за серце вхопив, що сльоза капнула на папір. Обтер папір і очі і кінчив:)

„Ще якби так татуньо з воська прийшли, то може би що порадили, може би хоч який патик притаскали з ліса, бо я ще малий і не можу. І може би мамуня перестали заводити і кричати на мене за бездурно. Тому то я Тебе прошу, Господи Боже, щоби Ти казав татуня з війська до нас на свята відпустити, а я, як колись виросту то таку Тобі свічку в церкві поставлю, як друк, що дай Боже амінь."

(Відсапнув і хитро усміхнувся. Ладно писав, лиш забув ще сказати, як його татуня звуть).

„А татуньо називаються Федь Крутий, Петровий і служе при наших стрільцях", — шлюс.

*

Аж задихався. Нелегка річ писати лист та ще до неба.

Всунув лист до куверти, лизнув язиком, сплюнув і почав адресувати. Але як?...

Хотів знов так, як в Отче-наші, але дав спокій. Написав тільки: „До Пана Бога в небі" і — крапка.

(Букви самі перлися вгору, буцім лізли на небо). А тоді дихав на письмо, поки не висохло і сховав до кишені.

Щоб лиш мамуня не переймили його по дорозі, побіжить на почту і кине.

*

В сусіднім селі на кватирі стояли наші стрільці.

На фронті трохи втихло, ворога відперли, можна було про свята погадати.

У місцевого лікаря приходили на чай старшини. І в карти кинули собі часом.

Приходив також начальник почти з сусідного села. Бо яка там тепер почта? Тільки слави, що скринка коло дверей.

Якось кілька днів перед святами з листом у руці до лікаря зайшов.

— Панове ще певно такого листу і до такого високого адресата не читали, — сказав до граючих старшин.

— Ануте, нуте, прочитайте!

І він читав: „До Пана Бога в небі", це адреса. А титул: „Отче наш, іже еси на небесіх", а лист: „Свята ідут, а мама ходять і плачуть. Та, як не плакати, коли нас так тая війна кривдить", — і так дальше аж до кінця.

Слухачі зразу сміялися, але чим далі, тим більше їм лиця поважніли.

— Так воно, так, навіть діти терплять, — зідхав лікар.

Сотник папіроску від папіроски закурював.

— І щож ви, пане почмайстер, зробите з тим листом? — спитав.

— А щож я можу зробити? До Бога не понесу. Я того хлопця, що писав, знаю. Йому ще й шість літ нема, а вже такий мудрий, як старий.

— І вже писати вміє?

— Ще й як. Як хочете, то візьміть собі цей документ часу до свого военного архіву.

Сотник надумувався хвилину.

— Ні, панове, ми зробимо ось що. Пане товаришу, — звернувся до адютанта, — напишіть прохання до команди, щоб Федя Крутого відпустили на свята до дому і долучіть цей лист.

*

І Федь Крутий прийшов до дому на свята.

Приніс консервів, цеголку чаю і два фунти цукру.

Обтулив загатою хату, полатав якось розбиту стайню і притаскав з ліса патик.

Крутиха пообтирала сльози, Ганка перестала ревіти, бо за неї теля в стайні ревіло.

Як сіли до святої вечері, то Петрусь не втерпів:

— Я щось знаю, почав, але вкусився за язик і тільки на образи вдячним оком подивився.

Українське Видавництво

Ніякого культурного будівництва не можна й уявити собі сьогодні без друкованого слова. Тимто й зрозуміло, що вже в перших днях по війні богато людей заходилося видавати книжки і часописи. Остаточно дня 19. XI. представники всіх українських Національних Комітетів основували Видавниче Товариство „Українська Книга", якого провід обняв Др. В. Кубійович.

Скоро після того Товариство приступило до зібрання фондів, шоб видати найпотрібніші українські книжки.

Згодом, на домагання влади, довелось відлучити видавництво, як торговельне підприємство від товариства, що має перш за все культурні завдання. Для ведення самого видавництва основано реестровану торговельну фірму: „Українське Видавництво", Спілка з обм. відп. в Кракові. В нотаріяльній умові спілки застережено, що зиск не може бути в ніякому разі ділений між членів спілки, лише може йти на розбудову видавництва, або на культурні цілі. На всіх 20 уділів, Видавниче Товариство „Українська Книга" має 12, і тимсамим абсолютну більшість голосів. Головою Надзірної Ради є рівнож Др. В. Кубійович. Таким чином торговельний по формі спілці надано виключно громадянський характер.

Всі ті громадяни, що зложили паї на Видавниче Товариство „Українська Книга", з уваги на подані зміни, свої паї дістануть назад.

З усіх пожертв на Видавниче Товариство створено окремий громадянський фонд, призначений на закупно шкільних книжок для вбогої дітвори.

В найближчих числах нашого часопису подамо виказ Жертводавців, а книжки відповідно до висоти зложених пожертв з даного повіту, відошлемо до розпорядимости повітових Комітетів.

Нові книжки Українського Видавництва:

1. Народній колядник . ціна 0.80 зол.
2. Календар-альманах на 1940 р. „ 2.—
4. Малий календарець на 1940 р. „ 0.30
3. Стінний календар на 1940 р. „ 0.50

Книгарням, кооперативам і кольпортерам опуст.

Поширюйте наші видання!

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

СІЧЕНЬ.

7. Неділя. Різдво Христ.
8. Понеділок. Соб. Пр. Бог.
9. Второк. Стефана првмч.
10. Середа. 20 тис. муч.
11. Четвер. 14 тис. дітей уб.
12. Пятниця. Анісії.
13. Субота. Меланії.

В місяці січні припадає багато історичних роковин, про які ніколи ми не повинні забувати. На тому місці вичисляємо деякі. Якщо не знаєте, як докладніше ці події виглядали, попросіть учителя, або когось, щоби вам про все докладно розказав. Памятайте про події з нашого славного минулого та святкуйте їх рефератами, сходинами чи академіями.

В січні відбулися такі важніші події: 2. січня 1649 року гетьман України Богдан Хмельницький серед тріюмфальних брам і нечуваної радости населення вїхав до Києва. — 22. січня 1918 року в Києві проголошено славний IV Універсал Української Центральної Ради про самостійність України. — 22. січня 1919 року проголошено злуку всіх українських земель. — 29. січня 1918 року відбувся памятний бій 300 українських юнаків під Крутами.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ НА СІЧЕНЬ.

— Коли січень найгостріший, тоді рочок найплідніший.
— Коли в січні росте трава, в літку болить ґазду голова.
— Зимова днина така: тень, тень — та й минув день.
— Зимове тепло, як мачушине добро.
— Зима біла, та не їсть снігу, а все сіно.
— Обійдеться на Різдво й без паски.
— На Новий Рік прибуде дня на заячий скік.

Небувалий землетрус у Туреччині. В околицях Ерзеруму, у східній Анатолії, був недавно жахливий землетрус. Місто Ерзерум, важна твердиня на південь від Кавказу, як також господарський осередок східньої частини Туреччини, зовсім знищений. Погибла майже половина населення Ерзеруму, 40.00 до 45.000 осіб. Решта населення перебуває під голим небом, хоч мороз доходить до 25 степенів. Великі сніжні бурі й морози даються дуже в знаки втікачам з Ерзеруму. Крім Ерзеруму землетрус зруйнував 16 менших міст і понад 90 сіл. Втрати величезні. Велика ратункова акція під особистим проводом найвищих достойників Туреччини натрапляє на великі труднощі. В цілій Туреччині відбуваються збірки для жертв землетрусу. Обсерваторія у Стамбулі занотувала два нові землетруси.

Залізнича катастрофа в Італії. Поспішний поїзд наїхав на окремий особовий поїзд біля двірця Торре Аннунчіята (20 км. перед Неаполем). Було 14 вбитих і коло 40 ранених, в тому кілька осіб важко ранених. Машиніст поспішного поїзду не завважив сиґналу і не задержався впору.

Дрібні оголошення

Спортовий куток

Спорт і війна

Здавалобся, що війна яка припиняє багато проявів нашого життя, має рішаючий вплив на застій спортового життя. Про те так не є. Одним з найважніших завдань спорту є виховати тверді характери. А тверді характери у всіх обставинах життя вміють себе повести. Тільки слабі характери вибиваються зі шляху життя.

Ясно, що спорт такий, який виплекала в себе б. Польща, де він був джерелом грошевих заробітків, середником до здобування посад чи просто розривкою, міг виховати тільки таких спортовців, що на перші відгомони стрілів використали своє вміння бігати до... втечі. Правдиво виспортована держава, як приміром Німеччина, вміє виховати собі спортовців, що і на фронті потраплять бути добрими ударниками. Держава високої спортової культури, маленька Фінляндія, де спорт є звичайним проявом життя у всіх шарах громадянства, доказує те, що спорт має чималий вплив на виховання добрих і твердих бійців.

Ця маленька Фінляндія мала в цьому році орґанізувати світові Олімпійські Ігрища, які не відбудуться подібно як і не відбулися в 1916. з причини военної завірюхи.

Великий німецький народ зголосив до Олімпійських Ігрищ в Гельсінках найбільшу скількість змагунів. На жаль, не буде він мати змоги виказати ще раз своєї переваги над усіми народами світа. Про те не понехав він спортового життя. В цілому краю відбуваються всякого рода спортові змагання. Навіть, не зважаючи на военний стан, розіграють німці міждержавні змагання і добувають притім великі успіхи, як приміром розгром Італії у футболі (5:2), тої ж Італії, з якою німці до цього часу всього раз виграли. Не менші успіхи відносять німецькі боксери, як приміром перемоги над Данією, Протекторатом Чехії і Моравії і т. д. Зараз німці приготовляють багато інших змагань, а змагуни не зважаючи на мороз і дощ грають без упину.

А ми? Минулі події розбили та спаралїжували наше спортове життя. Чи на довго? Маймо надію, що ні. Мусимо використати всі можливости, щоби його наново збудити та зорганізувати. **Т. Ч.**

Лід на Дунаю. В цілій Югославії панує незвичайно гостра зима. Мороз збільшається. Позамерзали всі ріки. Замерз теж і Дунай.

Незвичайні морози в Італії. Над цілою Італією нахлинула незвичайна холодна зима. В Удіне є 10 до 12 ст. морозу, у Фюме є 27 ст., що є рекордом для цих околиць. Венецький залив замерз так, що водна комунікація дуже утруднена.

Велика буря на Чорному Морю. Від кількох днів шаліє над Чорним Морем нагальна буря. Побоюються про долю багатьох кораблів.

Вугіль на Західній Україні. Народній комісаріят вуглевого промислу СССР опрацював плян розбудови копалень вугля у Західній Україні. Для переведення в життя цього пляну створено два тристи: »Львовуґольразведка« і »Львовшахтстрой« Керманичем першого тресту є С. Верболоз, другого — П. Ковальов. Трест »Львовуґольразведка« має перевести досліди у 70 відтинках вуглевих теренів на Західній Україні, в округах Рава Руська, Золочів, Кремянець і Коломия. »Львовшахтстрой« має до 1. лютого 1940 р. побудувати 5 копалень вугля у вище згаданих округах.

Дослідний Інститут для енерґетики у Харкові. На основі рішення ради народніх комісарів СССР у Харкові відкрили новий Науковий Дослідний Інститут для енерґетик. Завдання цього інституту — досліджувати зложжя бурого вугілля й торфу, як також силу рік і вітру в Совітській Україні, щоб вихіснувати їх для електрифікації краю.

Сніговії та великі морози у Фінляндії. У північній Фінляндії нагальні сніговії та морози понад 40 степенів вдержали більші військові акції.

Великі труднощі Анґлії. Внаслідок успішної акції німецьких підводних човнів в Анґлії є великі труднощі з харчами. Масло, солонина, цукор і мясо можна дістати тільки на картки. Запотребування на харчі в Анґлії є далеко більше, як власний виріб і утруднений довіз.

Визвольна боротьба африканців. Щораз сильніше зростають у полудневій Африці визвольні змагання бурів проти анґлійської неволі. З приводу національного свята бури видали відозву, звернену проти панування Анґлії в Африці.

Веселий куток

У крамниці.

— Що-ж це таке — каже гість, вертаючись до крамниці — з тієї коробки сірників, що я у вас купив, ніодин не хоче горіти!

— Дивна річ, — каже крамар — я-ж їх пробував і — всі горіли!...

Добрий кравець.

— Друже, маєш якого доброго кравця?

— О, знаменитого, — вже пів року не впоминається за гроші!

В суді.

Суддя: Звідки ви знаєте, що це був мужчина, перебраний по жіночому?

Свідок: Бо переходив біля виставы з капелюхами і навіть не глипнув!

Маломовний.

— Але-ж твій наречений дуже маломовний!

— Не шкодить, мені досить, як скаже одне слово!

Милосердний.

Батько: Що ти зробив Івасю з тим золотим, що я тобі дав?

Івась: Я дав одній бідній жінці.

Батько: Якій бідній жінці?

Івась: А тій, що на розі продає горішки...

Решта сам...

— Хто сотворив світ?
— Бог.
— А хто тебе сотворив?
— Також Бог, але маленького, а решта то я вже сам підріс...

Дан

Різдво серед чорних

(Оповідання).

Африканське сонце жарило немилосердно. Довкруги царила тишина й сонна лінь. Не хотілося ворушити навіть кінчиком пальця, бо найменший рух викликував утому, а солоний піт обливав обличча. І тому мій друг, Семен Крук, колишній сотник Чорних Запоріжців, а тепер управитель англійського товарового дому в місцевості Т., кляв соковито по козацьки.

Я протягнувся на весь ріст у вигідному лежаку й пустив на волю свої думки. Спогади полинули ген за синє море в рідний край і десь зникли довгі роки скитальщини, чужий край і ще чужіше сонце Африки, нестерпна жара, всі злі години емігрантського життя, а явилася моя весела, заквітчана Полтавщина.

Раптово я згадав, що сьогодні в нас на Україні Свят Вечір.... Десь на обрію виринуло село в кожусі білого снігу, замерехтіли на небі золоті зірки, понісся веселий сміх і слова величної колядки.

Серце забилося жвавіше й я, забуваючи про спеку, враз відчув свіжий подих морозного вітру. Радісно торкнув я друга, що куняв з папіроскою в устах:

— Чи знаєш, Семене, що сьогодні в нас Свят Вечір?

— Ось зараз засяє зірка, батько внесе в хату дідуха, мати застеле стола й ми засядемо до вечері....

Семен повернув до мене своє смагле, правильне обличча й тоненька посмішка сковзнула по його повних під чорним вусом устах.

— Чи не з'їхав ти, братіку з глуздів у цьому клятущому краю муринів? — говорив його погляд. Та я не зважав на нього, а далі снував у голос свої мрії:

— Ось ми поділилися просфорою і ми приймаємось за кутю...

Мої слова перервало якесь дивне бурмотіння і я, схитнувшись на лежаку, полетів сторчака на землю. Це Семен на згадку святвечірньої куті забув про африканську жару й свою лінь і раптово зриваючись забурмотів як медвідь — не знати,чи з радости, чи з великої досади.

— Матері його ковінька! — закричав він — А й справді в нас сьогодні Свят Вечір! — і в його очах заплигали веселі вогники. Він підійшов до мене й нахиляючись, почав таємничо:

— А давай, хлопче,поміркуємо гарненько, чи не роздобути нам тут у цьому проклятому Богом краю якої куті?

Зі здивування я аж сів. Тепер у мене майнула гадка, що мій сердешний приятель у голову заходить. Та Крук торочив далі.

— Стрівай, у нас є пшениця, наш кухар Мсамбу зварить, заправимо її цукром давай гоститись!

— Тю, тю, Семене, оце тобі твій мурин наварить куті, що до Великодня їстимеш! — уговкував я товариша.

Та Семен тільки рукою махнув і відвернувся. Я думав, що він гнівався і старався перепросити його. Але друг буркнув щось під носом і забрався геть.

Наближався вечір, як я піднявся зі свойого лежака й, наспівуючи тихенько колядку, подався до хати. Нараз крізь відчинене вікно почув я голос Семена.

— А гляди, звари її гаразд і добре приправ, а то я тобі таких ляпанців надаю, що побілієш!

Цікавий, що такого має зварити наш Мсамбу, увійшов я до кухні, та на порозі зустрів Семена. Він забрав мене зі собою й я так і не довідався, що буде на вечерю.

Вечером, як улягласа спека, Семен заставив стола, поклав на ньому чарки й пляшку й побажав мені скорого повороту на Україну. Щось запекло в очах гарячим приском, занудило під серцем, та добра чарка додала скоро радості. Жартуючи, ми згадували Свят-Вечори у свойому краю.

Нараз до кімнати ввійшов усміхнений кухар і поставив перед нами миску. Я аж остовпів. У мисці була кутя. Справдішня наша кутя, хоча без маку й меду, та видно в ній густі кристалики цукру.

А Семен тільки лукаво підсміхнувся, начеб хотів сказати:

— А що, хлопче? Знай наших!

Він повагом обтер свойого козацького вуса, зачер повну ложку куті й поклав її в рот.

Нараз мій Семен почервонів як грань, а сльози як горох покотилися по його смаглому обличчі. Лютий він підвівся з місця і бідолаха мурин миттю опинився за порогом, а за ним Семен. Я обережно скоштував „куті" й пізнав причину Семенової люті. Сердега Мсамбу добре зварив кутю, але приправив її „за добре". Кристалики, які я вважав цукром, були сіллю..

Аж пізно нічю втихомирився гнів Семена й ми, заїдаючи замість куті банани, пробалакали решту нічних годин про Україну, запевняючи себе, що за рік ми будемо „в дома" й тоді до схочу поїмо куті такої з медом і добре втертим маком.

Святочні побажання

КРАКІВ.

Всім Високоповажаним Співробітникам, Торговельним Представникам, Кольпортерам, усім Дорогим Читачам і Симпатикам „Українського Видавництва" в Кракові шле святочні побажання і новорічний привіт **Дирекція Українського Видавництва.**

Всім членам Головної Ради Т-ва „Відродження", всім членам фанатикам Нашої ідеї та всім щирим нашим Прихильникам і симпатикам на всіх українських землях та на еміграції з нагоди Рождества Христового пересилаю побажання Щасливих та Веселих Свят. **Мгр. Микола Ценко.**

Рідні, Друзям і Знайомим Веселих Свят і Крашого Нового Року бажає **Мгр. Володимир Бачинський,** Краків, Агнешки 2, 19.

З Різдвом Христовим і Новим Роком найсердечніші бажання усій Рідні та Знайомим засилають **Іванна, Іван і Юрко Дурбаки.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Рідні та Всім Своїм Знайомим бажає **Дорко Мазяк.** Жду на вісти. Мазяк.

Др. Тамара і Петро Панченко бажають своїм рідним і знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідним: Софії, Любі, Ліді та Романові — Терлецьким і Всім Друзям бажаю Веселих Свят і Щасливого Нового Року. **Жежелевський Олександер,** Краків, Яблоновські 10.

Всім Друзям, Знайомим і Рідні бажаю Радісних Свят і Щасливого Нового Року. **Др. Михайло Сопуляк,** Краків.

Танька, Богдан і Марта **Стернюки** бажать Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року. Краків.

Друзям і Всім Знайомим богато радощів із Новим Роком бажає **Татунчак Юліян** Краків.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажає **Мгр. Роман Тишовницький.** Краків, Агнешки 2, м. 1

Веселих Свят і Веселішого Нового Року — Сім'ї, що залишилась на рідній землі — бажає **Симон Лотиш,** Краків.

Веселих Свят і Кращого Нового Року Всім Друзям і Знайомим бажають **В. і Р. Шеховичі,** Краків.

Веселих Свят і Кращого Нового Року Рідні та Знайомим бажають **Стефа й Олекса Яворські.**

Веселих Свят і Приємного Нового Року бажає Всім Своїм давним і новим Клієнтам — **Василь Бурка, кравець.** Краків, Кармеліцька 46.

„Парадіс" — українська каварня, Краків, Гертруди 28 — бажає Своїм Гостям Веселих Свят.

Комісаричний Заряд фірми **Perlberger I Schenker** —Всім українцям, — „піючим" вина, коняки й лікери — бажаю Веселих Свят **Т. Семаківський.**

ГРУБЕШІВ.

Всім Членам Надзірних Рад, Управ і всім кооператорам грубешівського повіту бажає веселих свят — **Дирекція кооперативи „Пробоєм" у Грубешові.**

КРОСНО.

Всім Знайомим і Товаришам із УГА бажає Веселих Свят **Ярослав Соколовський.**

ЛЕЖАЙСЬК.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Знайомим і Друзям бажають: **Мгр. Гладилович Адольф і Колінко Василь.**

НОВИЙ САНЧ.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Симпатичним і Несимпатичним Друзям і Знайомим **Дарія Зацерковна,** Новий Санч.

СЯНІК.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає **Осип Угрин із Рідней.**

Рідні, Друзям і Знайомим засилає святочні побажання **Роман Скоробогатий.** Сянік, Ягайлонська 3.

ХОЛМ.

Побажання Веселих Свят пересилає Рідні і Знайомим **В. Лопушанський.**

ЯРОСЛАВ.

Українська книгарня і склад часописів „Льогос", Ярослав, Головна 18, бажає своїм П. Т. Клієнтам Веселих Свят.

Українська друкарня і виріб печаток „Альфа" в Ярославі, вул. Городська 9, бажає П. Т. Клієнтелі Веселих Свят.

Фірма **„Типіка",** конфекція і мануфактура, бажає всім П. Т. Відборцям Веселих Свят і щасливого Нового Року. Ярослав, Бурґштрасе 15а.

Друзям, Знайомим і Клієнтам Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає Осип Вергун, Ярослав, вул. Ґродзка 16.

Дерево столярське й будівельне, дикти й паркет найкращої якости

закупите у фірмі

Інж. ЛІЛІЄНТАЛЬ — Комісаричний заряд

Краків, Подгуже, вул. Надвіслянська 10.

Хемічно-фармацевтична лябораторія
Аптики «ПІД ЗОЛОТИМ ТИГРОМ»
у Кракові, вул. Щепанська 1.
поручає сироп „Jahra"-„Fiogol"
спрепарований із мякошу смирненських фіґ, легко прочищує і не викликує болів.

Веселих Свят!
Христос Раждається!
бажає своїм Відборцям
Комісаричний Заряд складу хусток
ф-ми „С. Плюченік"
Краків, Дітля 41.

Українська книгарня і складниця часописів
„ЛЬОҐОС"
ЯРОСЛАВ, ВУЛ. ГОЛОВНА 19.
головне заступництво шкільних книжок та українських і німецьких періодичних і неперіодичних видань.

Фабрика металевих виробів
поручає
млинки до кави, альпакову посуду та спіритусові машинки.
Гуртівня емальованих посуд.
Поручає КОМІСАРИЧНИЙ ЗАРЯД.
Краків Гертруди 6.

УКРАЇНСЬКЕ КРАВЕЦЬКЕ ЗАВЕДЕННЯ
ВАСИЛЬ БУРКА
КРАКІВ, КАРМЕЛІТСЬКА 46.
виконує всякі кравецькі роботи
СОЛІДНО ТА ДЕШЕВО.

Ідьте до Криниці!
Тільки 50 зл. тижнево
210 зл. місячно коштує побут
в Криниці
в першорядному пенсіоні
— „Фарис" —
Найбільший комфорт. Здоровий харч.
Получення з Новим Санчем огріваними автобусами.

ПЕТРО ІВАШ
ЯРОСЛАВ, Ринок 16.
склад заліза й залізних виробів — ведра — першорядні
— чеські баняки. —

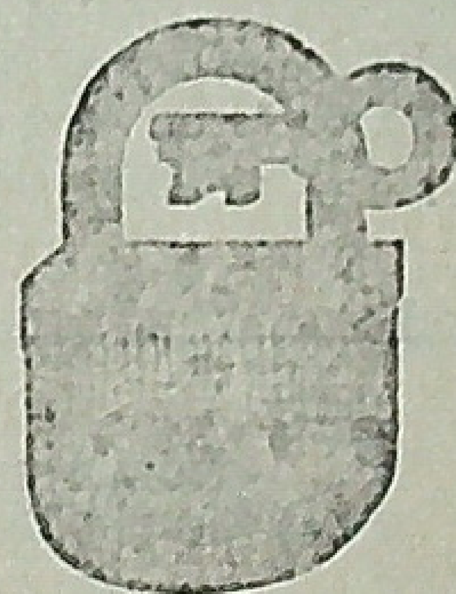
ГУРТІВНЯ КУХОННОЇ ПОСУДИ
С. Вінер, Краків, Краківська 51.
— у комісаричному заряді —
поручає: емальовану посуду, лито-залізну, столове накриття, машинки до хатньої господарки, цинковані ведра.

Веселих Свят
та
Щасливого Нового Року
бажає всім своїм П. Т. Відборцям
ФАБРИКА МИЛА „МОТА"
ЯРОСЛАВ БЖОСТКІВ 21а

Українці Генерал-Губернаторства читають „Краківські Вісти"

Комісаричний Заряд фірми
Herlberger&Schenker
Krakau, Burgstrasse 48.
Теодор Семаківський
постачає
богослужебні і виноградні вина, лікери й коняки.

Комісаричний заряд
фірми **А. ШЕНКЕР**
гуртівні залізними виробами

виконує замовлення
в довільній скількости
Краків, вул. Боніфратерська 3.

Книгарня й склад нот
А. С. Крижановскі
Краків
Головний Ринок
має в себе книжкові видання в ріжних мовах і канцелярійне та шкільне приладдя.

Столярський
і будівельний матеріял
купите дешево
у комісаричному заряді фірми
Г. ШТЕРН
Краків, Моґільська 25.

Скриньки
до пакування товарів в усіх величинах дешево і скоро
виконує
Кашинкова фабрика скриньок
„Будовляни" Краків-Подгуже
Надвіслянська 5.
Арійський Комісаричний Заряд.

Веселих Свят
Щасливого Нового Року
усім Відборцям бажає
„МАСЛОСОЮЗ"
ЯРОСЛАВ НІМ. ПЕРЕМИШЛЬ
Головна 7. 3. Мая 22.

Найращі блавати
купиш у фірмі
С. ФЛЯЙШЕР
Комісаричний Заряд
КРАКІВ, ВУЛ. СЕННА 1.

Книжки та приладдя до писання
купите в фірмі
„Księgarnia Powszechna"
Краків, Ринок 41.

ПОРУЧАЄ **ВЕЛИКИЙ ВИБІР елеґантної порцеляни та СКЛА**
Український Комісаричний Заряд
фірми ДІНЕР ЯКОБ, — Краків, вул. Шевська ..

ПОРЦЕЛЯНУ, СКЛО, КРИШТАЛИ поручає комісаричний заряд **Ф-ми А. ЕДЕР, — Краків, вул. Фльоріянська 6.**

ОСТАННІ ВІСТКИ

Новорічний поклик Вожда Німеччини

З нагоди Нового Року Вожд Великої Німеччини, Адольф Гітлер, видав поклик до німецької армії та відозву до німецького народу. В поклику до вояків Вожд висловився з найбільшим признанням про геройство німецької армії на Сході й Заході, та висловив переконання, що Всевишній надальше допоможе німецькій армії в рішаючій боротьбі за істнування німецького народу.

У відозві до націонал-соціялістичної партії Вожд пригадав змагання за душу та єдність німецького народу перед 7 літами. Опісля пригадав хід подій памятного 1939 р., скритикував діяльність західних воєнних підбехтувачів, що розпутали нову воєнну хуртовину. Вкінці Вожд устійнив воєнні цілі Німеччини: треба увільнити світ від англійської загрози. Німці борятся проти версайської несправедливости, за нову Европу, за свободу, незалежність і життя народу.

Нова перемога німецьких літаків

Три англійськи літаки, наймодернішої будови, Вікерс-Веллінгтон, — намагалися зблизится до німецького заливу. Одначе німецька ескадра літаків типу Мессершмітт по короткій боротьбі зістрилила всіх противників, без ніяких власних втрат.

Воєнний комунікат

Берлін, 2 січня.

Команда німецької армії проголосила 30 грудня такий воєнний комунікат:

Німецька підводна лодка знищила англійський панцирний корабель, що належав до кляси типу „Квін Елізабет".

На західнім фронті панував спокій.

Літаки, помимо непогоди відбули цілий ряд розвідчих летів над Францією та Англією.

40 англійських літаків у Фінляндії

Кореспондент англійської газети „Дайльи Телеграф" доносить з Гельсінок, що Фінляндія одержала з Англії більше як 40 англійських літаків. Фінляндці мають більше число знаменито вишколених пільотів, які лиш чекають на нові транспорти літаків, що ось-ось мають прийти до Фінляндії. Англія порішила виконати всі замовлення, які поробила в неї Фінляндія ще перед війною. Так само Америка постановила помогти Фінляндії боєвим матеріялом.

Короткі вістки

— МУССОЛІНІ відбув довшу розмову з шефом ґенерального штабу італійської армії маршалом Ґраціяні. Темою розмови були нові воєнні приготування Італії.

— ТУРЕЧЧИНА, яка цілковито звязала себе з політикою англійських махерів, віддала себе зовсім до послуг Англії. От недавно дала вона свою згоду, щоби Англія переводила на її водах контролю всіх кораблів, чи не везуть вони якогось товару з Німеччини або до Німеччини.

— АНГЛІЙСЬКИЙ ПАНЦИРНИЙ КОРАБЕЛЬ „Сан Дельфійо" містоти 8.000 тон наїхав на міну якої вибух поважно його ушкодив. При помочі інших кораблів ледви його довезли до берега.

— ЗІ ЗЕМЕЛЬ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ до 1 січня 1940 р. переселилося до Великонімеччини 20.405 німців в 20-тьох транспортах. Всі ті транспорти концетруються в місті Лодзі.

Редаґує КОМІТЕТ. За Редакцію відповідає М. Хомяк. Видає „Українське Видавництво", З друкарні „Нова Друкарня Денника" в Кракові, вул. Кармелітська 34. II. тел.137-42. З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під комісарською управою, Краків, Ожешкової 7, тел. 102-79.

Redigiert von Redaktionskomitée. Verantwortlich für den Gesamt inhalt und Anzeigeteil: M. Chomiak. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H, Krakau, Karmeliterstrasse 34. II, Fernsprecher 137-42 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa". Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.